

T. C.
ASKERİ YARGITAY BAŞSAVCILIĞI
ANKARA

TEBLİĞNAME

U. Ev. No. : 1984/888

Tebliğname No. : 1984/736

16.3.1984

3. Daire Esas No. : 1984-171

Sanki Mete TUNCAY	Hüküm veren Askeri Mahkeme
Suç TCK. 142 md. ihlâl	İstanbul Synt.K.lığı 3 No'lu As.Mahkemesi
Temyiz eden Sanık vekili	Hükümün Tarih ve Sayısı
Temyiz isteminin süresinde olup olmadığı Süresinde	28.11.1983 gün 1982/861E., 1983/491 Kararı
	Hükümün Konusu
	Beraat

İstanbul Synt.K.lığı Askeri Savcılığı, 12.11.1982 gün ve 1982/2013 numaralı iddianame ile, sanığın neşren Komünizm propogandası yapmak suçundan, TCK 142/1-6,173,31, 33 maddeleri ve 1402 Sayılı Yasanın 17 maddesi ile tecziyesi istemiyle dava açmıştır.(D. 42)

İstanbul Synt.K.lığı 3 numaralı Askeri Mahkemesi ise 28.11.1983 gün ve 1982/861 Esas 1983/491 Sayılı Kararı ile; sanığın her-ne kadar, komünizm ile ilgili belgelere tabinin tamamında yer vermösüne karşın, propoganda kastının bulunmadığı, Anayasa'nın 21. md.de yer alan öğrenme ve öğretme özgürlüğünün var olduğu gerekçe gösterilerek beraat kararı vermiştir.(D-142)

Synt.Komutanı mezkür kararı süresinde, sanığın neşren Komünizm propogandası , yaptığı, kitapta yer alan belgeler, sanığın kendi fikirlerinin kitapta propoganda eylemini en iyi biçimde gerçekleştirmiş ve TCK 142. maddesindeki suçun tüm unsurlarının oluştuğu öne sürülerek, bozulması istemiyle temyiz etmişlerdir. (D-150)

Dosyanın incelenmesinde;

Sanığın Rusya'ya gittiği ve orada çağrılı olarak iki-buçuk ay kadar kaldığı, bir-kısım belge ve dökümanlar toplayarak Türkiye'ye döndüğü ve "Eski sol üzerine Yeni Bilgiler" isimli kitabı yayımlamıştır.(D.1)

İstanbul C. Savcılığı, kitap üzerinde bilirkişi tetkikatı yaptırmıştır. Bilirkişi incelemesinde (d-5-6), içeriği suç olan yani suç unsurlarını içeren bir kısım yazıların, belge adı altında yayınlanması, sırf yazılara belge vasfının izafesi suçun oluşmasını ortadan kaldırmayacağı; o yazılar yazıldığı tarihte de bu mevzuat o yazıların suç sayılmıyordu ve aynı mevzuat (Yasalar) halen yürürlükte olduğuna göre yine o yazıların yayılması, propoganda amacına yöneliktir, yazılar zaten bizatihi suç unsuru taşımaktadır.

mealindeki mütalaâ ile kitabın yayımı TCK 142. maddesini ihlâl eder nitelikte görüldüğü kanaati, sonuç olarak bildirilmiştir.

İstanbul I. Sulh Ceza Mahkemesi 1932/105 müt kararı ile, kitabın TCK 142. m md. ihlâl eder nitelikte görerek toplatılmasına karar vermiştir.(d,9)

Sanık C. Savcılığındaki beyanında, 60 yıl önceki vesikalari aktardığını pro-poganda kastının bulunmadığını bildirmektedir.(d.32) sanık duruşmada ise, sonuç olarak, suç kastının bulunmadığını savunmaktadır.(d.48-47)

İkinci kez bilirkişi incelemesi ise "Eski Sol üzerine Yeni İncelemeler" ki-tabında " belirli çalışmalar ve belirli kişilerin hayat öyküleri, ya da belirli çalış-malar ve faaliyetler, belirle yayınlar.....yazarın katkısı olmadan aktarılmaktadır" savına dayanmakta ve kitabın TCK 142. md.sini ihlâl etmediği sonucu bildirilmektedir. (D.108-107-106)

Askeri Savcı ise yazılı olarak tevsii tahkikat talebinde bulunmakta ve yaza-rın kitabı hazırlaması bile, yazarın katkısına kanıt olduğunu, kaldığı kitabın 21,27 s sayfalarında yazar sırf kendi fikirlerini Nazım HİKMET ve Mustafa SUPHI'ye ve Mustafa SUPHI'ye Türkiye Komünist Partisinin Banisi sayarak, onun el yazısından çıkan manifes-ti devrim tarihi müzesi kuruluncaya değin, bunu emanet olarak saklayacağını ve hayran-lığını belirtmesinin, komünizmi övme ve bu nedenlerde ikinci bilirkişi incelemesinin gerçeği yansıtmadığını ve hükme yeter bulunmadığını ve hükme yeter bulunmadığını belirt-mektedir. Ayrıca, iki bilirkişi raporu arasında fark olduğunu ve Yargıtay kararlarının ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun "bilimsel" eserin niteliklerini tanımladığını, bu ne-denlerde yeni bir bilirkişi heyetine inceleme yaptırılıp, TCK 142, 162 maddelerinin ih-lâlî hususunda yeni bir rapor alınmasını talep etmiştir.(d.113-114)

Mahkeme yukarıda arz edilen hususlara dayanarak karar vermiştir.

Sıkıyönetim Komutanlığı, ise 3 sahifelik temyiz yazısında, sanığın kitabında yer alan tüm kişilerin Komünist kişiler ve tüm yazıların, şiirlerin komünizmi öven yazı-lar olduğunu ve sanığın bu kişi ve yazıların bazıları önünde saygı ile eğildiğini giz-lemediğini; bizatihi suç teşkil eden yazıların sanık tarafından tekrar yayınlanmasının, Komünizmi övme ve propogandadan başka bir kasıt gütmeyeceği, birinci bilirkişi ince-le-mesinin bunu tevsik ettiğini ve ikinci bilirkişi beyanının yetersiz olduğunu bu neden-le TCK 142. maddesi ile ceza tayini yerine beraat kararı verilmesini Usul ve Yasaya aykırı sayarak kararbozulması istemiyle temyiz etmiştir.(d-150)

Bu duruma göre;

Kitapta yer alan, aktarma yazıların, Marksist kişilerin, Marksizmi anlatan,, öven yazıları olması, içerikleri ile TCK 142. maddeye aykırı nitelikte bulunmalarına karşın, yazıların esas sahipleri bile bu yazılardan aynı Yasalara göre dün takibata uğramış suçlu sayılmışlardır, bu gün aynı Yasalar yürürlükte olduğuna göre, yazıların sahipleri değilde, başkalarının neşredilmesi onları suç olmaktan çıkarmıyacağı gibi; yazıların bilimsel olup-olmadığıda yazı sahiplerinin bilim adamı olmaları, şiirde za-ten bilimsellik savının ileri sürülemediği gözönüne alındığında ve yazarında kendi görüş ve düşüncelerini aktardığıda hâbit olması karşısında; tevsii tahkikat talebi ile istenilen hususların yerine getirilmesi, yeni bir bilirkişi incelemesi, iki rapor arasında çelişki olması halinde, tatbikat ve teamül gereği olduğu da bilinen bir husus olması dolayısıyla, Synt.Komutanlığının yukarıda arza çalışılan temyiz itirazlarının ye-rinde olması ve yazılı gerekçe ile hüküm kurulmasının Usul ve Yasaya aykırı görülmesi nedeniyle,

Anılan kararın BOZULMASINA,

Karar verilmesi görüş ve düşüncesiyle ilgili Daireye gönderilmek üzere dava dosyası Başkanlığa sunulur.

A.M.

A.T.

Yusuf ERYILMAZ

Hökm Tugamiral

As. Yargıtay Başsavcısı